

รายงานการติดตามการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์แบบเต็มระบบ ที่พัฒนา โดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กลุ่มติดตามและประเมินผล ได้ดำเนินการการโดยส่งแบบสอบถามเฉพาะสหกรณ์การเกษตรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์แบบเต็มระบบ จำนวน ๑,๕๓๒ สหกรณ์ ส่งให้กับสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ เพื่อตรวจสอบข้อมูลการใช้โปรแกรมด้านความสมัครใจของสหกรณ์ , การดำเนินงานเป็นปัจจุบัน , ปัญหาอุปสรรคในการใช้โปรแกรม รวมถึงสาเหตุของการขอยกเลิกการใช้โปรแกรม ซึ่งสรุปสาระสำคัญและข้อเสนอแนะของกลุ่มติดตามและประเมินผล ได้ดังนี้

๑. ภาพรวมการใช้โปรแกรมระบบบัญชีของสหกรณ์ทุกประเภท (ข้อมูลจากโปรแกรม CAD_SOFT)

ณ วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ มีสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจทั้งสิ้น จำนวน ๕,๙๙๒ สหกรณ์ ในจำนวนนี้เป็นสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีทั้งสิ้น จำนวน ๓,๔๗๖ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๕๘.๐๑ ของจำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ ประกอบด้วย

๑.๑ โปรแกรมที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ จำนวน ๒,๖๖๕ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๔๔.๔๘ ของจำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ แยกเป็น

(๑) โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์แบบเต็มระบบ จำนวน ๒,๐๑๒ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๓๓.๕๘ ของจำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ

(๒) โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์แบบแยกส่วน จำนวน ๖๕๓ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๑๐.๙๐ ของจำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ ในจำนวนนี้เป็นสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมแยกส่วนและทำด้วยมือ จำนวน ๕๒๕ สหกรณ์ และใช้โปรแกรมแยกส่วนร่วมกับโปรแกรมที่พัฒนาโดยผู้อื่น จำนวน ๑๒๘ สหกรณ์

๑.๒ โปรแกรมที่พัฒนาโดยผู้อื่น (ไม่ได้ใช้โปรแกรมใดๆ ของกรมฯ) จำนวน ๘๑๑ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๑๓.๕๓ ของจำนวนสหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจ

๒. ผลการติดตามการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ (เฉพาะสหกรณ์การเกษตร)

จากการติดตามสหกรณ์การเกษตรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ จำนวน ๑,๕๓๒ สหกรณ์ พบว่า

๒.๑ สมัครใจใช้โปรแกรม จำนวน ๑,๐๙๑ สหกรณ์หรือร้อยละ ๗๑.๒๑ ของสหกรณ์การเกษตรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีเต็มระบบ ในจำนวนนี้แยกเป็น

(๑) สมัครใจและดำเนินงานเป็นปัจจุบัน จำนวน ๘๔๔ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๕๕.๐๙ ของสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีเต็มระบบ ซึ่งสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ให้ความเห็นในเบื้องต้นว่าสหกรณ์ดังกล่าว สามารถเป็นต้นแบบได้ จำนวน ๗๑ สหกรณ์

(๒) สมัครใจแต่ยังดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบัน จำนวน ๒๔๗ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๑๖.๑๒ ของสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีเต็มระบบ ในจำนวนนี้สำนักงานฯ เห็นว่าสามารถพัฒนาเป็นต้นแบบได้ จำนวน ๖ สหกรณ์ สำหรับระบบที่ยังดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบัน เป็นระบบสินค้า ๑๗๕ สหกรณ์ / ระบบสมาชิกและหุ้น ๑๕๗ สหกรณ์ / ระบบเงินรับฝาก ๑๓๔ สหกรณ์ / ระบบเงินให้กู้ ๑๒๐ สหกรณ์และระบบแยกประเภท ๗๔ สหกรณ์

สำหรับปัญหาของสหกรณ์ที่ยังดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบัน สรุปตามลำดับ ดังนี้

- ด้านโปรแกรม (Software) เนื่องจากโปรแกรมไม่รองรับระบบงานหรือธุรกิจของสหกรณ์ / โปรแกรมคำนวณผิดพลาด (รายละเอียดปรากฏในรายงาน)

- ด้านบุคลากร (Peopleware) เนื่องจากขาดบุคลากร / บุคลากรขาดความรู้และทักษะ / บุคลากรไม่พร้อม / เปลี่ยนพนักงานบ่อย / พนักงานขาดความสนใจ

- **ด้านอุปกรณ์ (Hardware)** เนื่องจากไม่มีคอมพิวเตอร์ / ไม่มีเงินทุนซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ / คอมพิวเตอร์ชำรุดบ่อย / เครื่องพิมพ์ไม่รองรับโปรแกรม / กระแสไฟฟ้าตกบ่อย

๒.๒ ไม่สนใจและขอยกเลิกการใช้ จำนวน ๔๔๑ สหกรณ์หรือร้อยละ ๒๘.๗๙ ของสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีเต็มระบบ **ซึ่งสรุปปัญหาตามลำดับ ดังนี้**

(๑) **ด้านบุคลากร (Peopleware)** จำนวน ๒๒๕ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๕๑.๐๒ ของสหกรณ์ที่ขอยกเลิกการใช้ เนื่องจากขาดบุคลากร / บุคลากรขาดความรู้และทักษะ / บุคลากรไม่พร้อม (สำนักงานช่วยบันทึก) / พนักงานลาออก / เปลี่ยนพนักงานบ่อย

(๒) **ด้านโปรแกรม (Software)**

- **ใช้โปรแกรมของผู้อื่น** จำนวน ๑๘๖ สหกรณ์หรือร้อยละ ๔๒.๑๘ ของสหกรณ์ที่ขอยกเลิกการใช้

- **โปรแกรมกรมฯ ไม่รองรับระบบงานหรือธุรกิจของสหกรณ์** จำนวน ๓๓ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๗.๔๘

(๓) **ด้านอุปกรณ์ (Hardware)** จำนวน ๑๒๐ สหกรณ์ หรือร้อยละ ๒๗.๒๑ เนื่องจากไม่มีคอมพิวเตอร์ / คอมพิวเตอร์มีคุณสมบัติต่ำ / ชำรุดบ่อย / ขาดเงินทุนในการซื้อคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

๓. จำนวนสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่คาดว่าจะมีการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ ปีงบประมาณ ๒๕๕๔

จากการสำรวจข้อมูลจากสำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์ พบว่ามีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่คาดว่าจะมีการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ ปีงบประมาณ ๒๕๕๔ จำนวน ๔๙๐ แห่ง (๔๘๗ สหกรณ์ และ ๓ กลุ่มเกษตรกร) สำหรับเหตุผลที่จะใช้โปรแกรมดังกล่าว เนื่องจากไม่เคยใช้โปรแกรมมาก่อนและคาดว่าจะใช้จำนวน ๒๙๓ แห่งหรือร้อยละ ๕๙.๘๐ , ใช้โปรแกรมกรมฯ บางส่วนแล้วและจะขอใช้แบบเต็มระบบ จำนวน ๑๕๘ แห่งหรือร้อยละ ๓๒.๒๔ และจดทะเบียนใหม่ จำนวน ๓๙ แห่งหรือร้อยละ ๗.๙๖

๔. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของกลุ่มติดตามและประเมินผล

การส่งเสริมและผลักดันให้สหกรณ์ใช้โปรแกรมระบบบัญชีและแนะนำการใช้โปรแกรมแก่สหกรณ์ เป็นการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๕๕ (ปรับปรุงครั้งที่ ๒ : มีนาคม ๒๕๕๓) ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ : พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการเงินและการบัญชีของสหกรณ์ กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชน ภายใต้กลยุทธ์ที่ ๒ : ส่งเสริมและผลักดันให้สหกรณ์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการเงินการบัญชี ซึ่งจากผลการติดตามการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสหกรณ์แบบเต็มระบบ กลุ่มติดตามและประเมินผลมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. สหกรณ์ที่ไม่สนใจใช้โปรแกรมฯ และต้องการยกเลิกการใช้โปรแกรม ให้สหกรณ์แจ้งการขอยกเลิกการใช้โปรแกรมผ่านมติที่ประชุมคณะกรรมการสหกรณ์ ซึ่งเป็นไปตามนโยบายของกรมฯ ที่ให้สหกรณ์ใช้โปรแกรมโดยความสมัครใจ โดยในส่วนของสำนักงานฯ ให้บันทึกข้อมูลการยกเลิกโปรแกรม CAD_Soft

๒. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศควรนำปัญหาของสหกรณ์จากการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบมาพิจารณาปรับปรุง / พัฒนา หรือให้คำปรึกษาแนะนำได้อย่างทันการณ์ เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง

๓. ระบบฐานข้อมูลสหกรณ์ที่ใช้เทคโนโลยีการบัญชีสหกรณ์ (CAD_SOFT) ที่ปรากฏใน Intranet เป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลต่อหน่วยงานภายนอก จึงควรรายงานผลงานให้เป็นปัจจุบันและถูกต้องตามความเป็นจริง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของข้อมูลและทำให้กรมฯ ทราบข้อเท็จจริงจะได้แก้ปัญหาได้ตรงจุด

๔. พัฒนาบุคลากรสหกรณ์ทั้งคณะกรรมการ / ผู้จัดการ และผู้ตรวจสอบกิจการสหกรณ์ ที่ดำเนินงานเป็นปัจจุบัน ให้มีความรู้และความเข้าใจด้านสารสนเทศการบัญชี (MIS) และส่งเสริมให้มีการนำ

สารสนเทศที่ได้จากโปรแกรม เช่น CFSAWss / CAMELS มาใช้เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการด้านการเงิน การบัญชี สำหรับสหกรณ์ที่ยังดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบันควรจัดหลักสูตรการอบรมที่เหมาะสมกับปัญหาของสหกรณ์ หรือเป็นพี่เลี้ยง / ช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำเนินงานได้เป็นปัจจุบัน

๕. ผลักดันและเร่งรัดให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐใช้โปรแกรมการตรวจสอบบัญชีทุกสหกรณ์ที่ใช้ โปรแกรมระบบบัญชีที่พัฒนาโดยกรมฯ ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโปรแกรมระบบ บัญชีและโปรแกรมการตรวจสอบบัญชี รวมถึงการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้สอบบัญชีภาคเอกชนมีความรู้และ ทักษะในการใช้โปรแกรมการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมกรมฯแบบเต็มระบบอย่างต่อเนื่อง

๖. ติดตาม / กำกับดูแลให้สหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ บันทึกข้อมูล ให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง เพื่อให้สหกรณ์มีความพร้อมในการจัดทำงบการเงินและรายละเอียดประกอบให้ ผู้สอบบัญชีตรวจสอบได้เร็วขึ้น และพัฒนาเป็นสหกรณ์ต้นแบบได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้มา ใช้เป็นข้อมูลประกอบการขอตั้งงบประมาณจากรัฐ ทั้งด้านการพัฒนาโปรแกรมให้สมบูรณ์และสอดคล้องความ ต้องการใช้ของผู้รับบริการ และด้านการพัฒนาบุคลากรสหกรณ์ / บุคลากรของกรมฯ ให้มีศักยภาพในการใช้ เทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น

๗. สำหรับสหกรณ์ที่สำนักงานฯ คาดว่าจะมีการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๔ ควรคำนึงถึงความพร้อมและความสนใจของสหกรณ์จริงๆ เพื่อมิให้เกิดปัญหา ที่สหกรณ์ขอยกเลิกการใช้โปรแกรมในภายหลัง

สรุปผลการติดตามการใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบที่พัฒนาโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์

สหกรณ์การเกษตรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ 1,532 สหกรณ์

สมัครใจใช้ จำนวน 1,091 สหกรณ์ (71.21%)

สมัครใจ (ดำเนินงานเป็นปัจจุบัน)

844 สหกรณ์ (55.09 %)

สามารถเป็นต้นแบบได้ 71 สก.

กิจกรรมที่ดำเนินการต่อ

- อบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการ / ฝ่ายจัดการ ด้านสารสนเทศการบัญชี และ นำมาใช้ประโยชน์ในการบริหาร
- สร้างต้นแบบในแต่ละจังหวัดตาม นโยบายกรมฯ
- ผลักดันให้ผู้สอบบัญชี ใช้โปรแกรมการตรวจสอบบัญชี ทุกสหกรณ์
- ติดตาม/กำกับดูแลให้สหกรณ์ที่ใช้โปรแกรมบันทึกข้อมูลให้เป็น ปัจจุบันและต่อเนื่อง

สมัครใจ (ยังดำเนินงานไม่เป็นปัจจุบัน)
247 สหกรณ์ (16.12 %)

สามารถพัฒนาเป็นต้นแบบได้ 6 สหกรณ์

ปัญหาจากการใช้โปรแกรม

- ด้านโปรแกรม (โปรแกรมไม่รองรับระบบงาน/ธุรกิจ ของสก. / โปรแกรมคำนวณผิดพลาด ฯลฯ)
- ด้านบุคลากร (ขาดบุคลากร / บุคลากรขาดความรู้และ ทักษะ / บุคลากรไม่พร้อม / เปลี่ยนพจน.บ่อย ฯลฯ)
- ด้านอุปกรณ์ (ไม่มีคอมพิวเตอร์ / ไม่มีทุนซื้อเครื่อง คอมพิวเตอร์ / คอมพิวเตอร์ชำรุดบ่อย ฯลฯ)

กิจกรรมที่ดำเนินการต่อ

- ♦ กำกับแนะนำและฝึกอบรมการบริหารจัดการ ด้านการเงินและการบัญชี ให้กับพนักงานบัญชี กรรมการและผู้จัดการ
- ติดตาม/กำกับดูแลให้สหกรณ์ที่ใช้โปรแกรม บันทึกข้อมูลให้เป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง

ไม่สมัครใจใช้ จำนวน 441 สหกรณ์ (28.79 %)

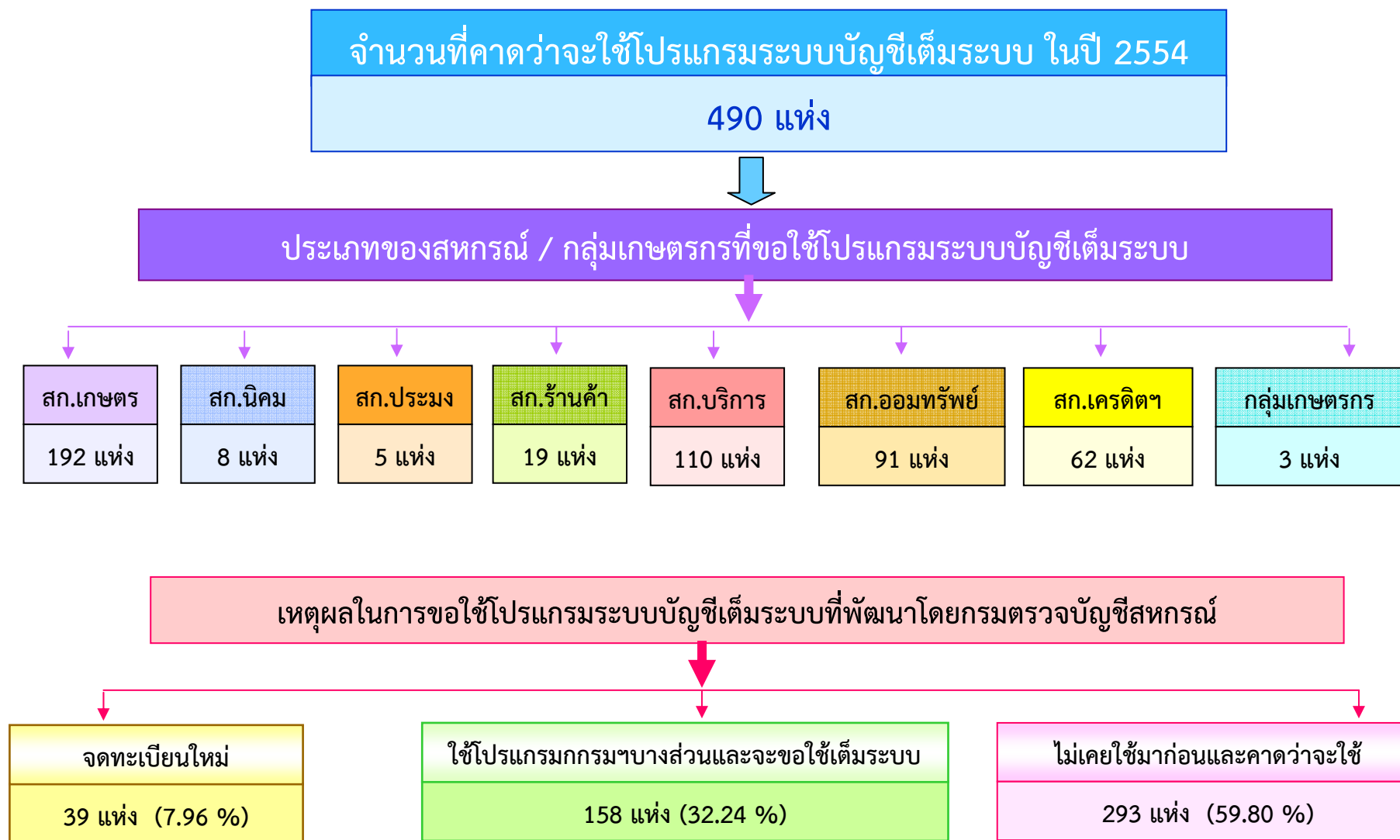
สาเหตุที่ขอยกเลิกการใช้โปรแกรมเต็มระบบ
(บางสหกรณ์มีหลายสาเหตุ)

- ♦ ด้านบุคลากร 225 สหกรณ์ (51.02 %)
(ขาดบุคลากร / บุคลากรขาดความรู้และทักษะ / บุคลากร ไม่พร้อม (สนง.ช่วยบันทึก , พจน.ลสออก, เปลี่ยนพจน.บ่อย))
- ♦ ด้านโปรแกรม
 - ใช้โปรแกรมผู้อื่น 186 สหกรณ์ (42.18 %)
 - โปรแกรมกรมฯ ไม่รองรับธุรกิจ / ระบบงานของสหกรณ์ 33 สหกรณ์ (7.48 %)
- ♦ ด้านอุปกรณ์ 120 สหกรณ์ (27.21%)
(ไม่มีคอมพิวเตอร์ / คอมฯ คุณสมบัติต่ำ / ชำรุดบ่อย ฯลฯ)

กิจกรรมที่ต้องดำเนินการต่อ

- ♦ สหกรณ์
 - ทำหนังสือขอยกเลิก โดยมติที่ประชุมกรรมการ
- ♦ สำนักงาน
 - บันทึกยกเลิกการใช้โปรแกรมใน CAD_Soft

สรุปจำนวนและเหตุผลของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ที่คาดว่าจะมีความพร้อมใช้โปรแกรมระบบบัญชีแบบเต็มระบบ ที่พัฒนาโดย กตส.ในปีงบประมาณ 2554

สหกรณ์ที่ดำเนินธุรกิจและใช้โปรแกรมระบบบัญชีเต็มระบบที่พัฒนาโดยกตส.

ประเภท	ดำเนินธุรกิจ	ใช้ Full Pack แล้ว		คาดว่าจะใช้โปรแกรมฯ ในปี 2554	รวมสก.ที่ใช้ Full Pack และคาดว่าจะใช้โปรแกรมในปี 2554	
		จำนวน	ร้อยละของจำนวนที่ Full Pack เทียบกับดำเนินธุรกิจ		จำนวน	ร้อยละของจำนวนรวมสก.ฯ เทียบกับดำเนินธุรกิจ
เกษตร	3,209	1,016	31.66	192	1,208	37.64
นิคม	90	34	37.78	8	42	46.67
ประมง	61	9	14.75	5	14	22.95
ร้านค้า	184	12	6.52	19	31	16.85
บริการ	739	58	7.85	110	168	22.73
ออมทรัพย์	1,253	403	32.16	91	494	39.43
เครดิตฯ	456	39	8.55	62	101	22.15
รวมสหกรณ์	5,992	1,571	26.22	487	2,058	34.35

หมายเหตุ : ณ วันที่ 7 พฤศจิกายน 2553 มีสหกรณ์การเกษตรที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีเต็มระบบฯ จำนวน 1,457 แห่ง ซึ่งจากการติดตามการใช้โปรแกรมแบบเต็มระบบฯ มีการขอยกเลิก จำนวน 441 แห่ง คงเหลือ 1,016 แห่ง